

**ЧЕТВЪРТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ  
НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА  
10 Юни 2009г., София „Централен военен клуб”**

**ПРОТОКОЛ**

**Г-жа Боряна Пенчева**, в ролята си на ръководител на секретариата на Комитета за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка, докладва, че има кворум от регистрирани 26 члена и откри заседанието. Тя предостави думата на г-жа Меглена Плугчиева, заместник министър-председател и председател на Комитета за наблюдение.

**Г-жа Меглена Плугчиева** приветства всички членове и гости на Комитета за наблюдение, като изрази специалната си благодарност за участието на представителите на Европейската комисия. Тя посочи, че последната една година е била много интензивна по отношение на изпълнението на оперативните програми. Пример за това са промените в Закона за обществените поръчки, Закона за държавната финансова инспекция, както и приемането на Закона за предотвратяването и разкриването на конфликта на интереси. С общи усилия и най-вече с критичните бележки на бизнеса, на общините и на социалните партньори са опростени и процедурите за представяне на безвъзмездна финансова помощ, като са съкратени сроковете и е осигурена максимална прозрачност при работата на оценителните комисии. Друг ключов въпрос е изграждането на независим одитен орган. Това е било задача от приоритетна важност и необходимост за страната ни, за да се постигне необходимото доверие от страна на Европейската комисия към България, че управлението на фондовете е под съответния професионален и стриктен контрол. По този начин в много кратки срокове с обединените усилия и със заслугата на финансовия министър г-н Пламен Орешарски, и помощта и на Европейската комисия този въпрос е решен. Като резултат от дейността на тази агенция до края на март в Брюксел са изпратени всички одитни стратегии и вече има официален положителен отговор по тях. В момента работата е насочена към основния приоритет, свързан с получаване на положителна оценка на съответствие за работата на управляващите органи по отношение на изградените системи за управление и контрол. Втората важна тема за оценка на нашия напредък е изграждането на Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти в България (ИСУН). В тази връзка, вицепремиерът подчерта, че системата е изградена в своята пълна функционалност, като следва да се отчете изключителния напредък на изграждането на системата и нейното функциониране и гарантиране на пълна прозрачност. Предприети са стъпки Информационната система да бъде свързана и с информационните системи на Програмата за развитие на селските райони и ОП „Рибарство”, за да се гарантира пълна прозрачност на системата и недублиране на проекти, както и на възможността за осигуряване на пълен административен контрол. Същевременно следва да се обърне внимание и на няколко други важни въпроси - в условията на криза следва да се благодари на Европейската комисия, че авансовите плащания за страната бяха увеличени с 88 милиона евро, и в момента тяхната стойност нарасна на общо 637 милиона евро. На тази база и въз основа на анализ от страна на правителството авансовите плащания за общините и Национална агенция „Пътна инфраструктура” бяха увеличени по ОП „Регионално развитие” и ОП „Околна среда”. Друга важна стъпка е била предприета по отношение на осигуряване на по-ускорено разплащане на проектите, като са издадени указания заместник министър-председателя по еврофондовете към управляващите органи и към бенефициентите, въз основа на които срокът за междинно разплащане е съкратен на 15 дни. Третият важен момент е свързан с подписването на споразумение по JEREMIE, което гарантира осигуряването на рисков фонд и специални

възможности за подпомагане на малкия и среден бизнес. Другото важно постижение е подписването на меморандума за JESSICA и осигуряване на възможностите за развитие на градоустройствени решения в общините. Следва да се подчертае, че взаимодействието с Европейската инвестиционна банка и Европейската комисия е довело и до откриването на офис на JASPERS в София, като това е голяма стъпка във взаимодействието с нашите партньори и ползване на техническата експертна компетентна помощ на JASPERS. Прагът на големите проекти, които ще се подготвят със съдействието на JASPERS, е свален от 25 на 20 милиона, за да може да се осигури възможност за по-голям брой общини да могат да ползват компетентните професионални услуги на JASPERS. С промяната на Закона за обществените поръчки и неговата подзаконова уредба, бяха дадени специални допълнителни компетенции на Агенцията по обществени поръчки и съответно са разработени правила и указания за прилагане на този закон, където е най-слабото място и където имаше най-много грешки. В заключение вицепремиерът добави, че има съществен напредък по оперативните програми, като цитира следните данни: през май 2008 г. са били договорени общо 47 617 000 евро или 93 132 000 лева; през май 2009 г. по оперативните програми имаме вече 1 245 000 000 евро или 2 459 000 000 лева, като са разплатени 124 000 000 лева. Следва да се обърне внимание и на Програмата за развитие на селските райони, въпреки, че не е предмет на този комитет, по която са стартирали вече 20 мерки, и са приети заявления на стойност 3 800 000 000 лева като са сключени договори на стойност 590 000 000 лева. Г-жа Плулчиева подчерта напредъка по оперативни програми „Регионално развитие”, „Транспорт”, „Административен капацитет” и „Човешки ресурси”. Оперативна Програма „Околна среда” също има много голям ръст, като е приета промяната в Закона за водите и по този начин се финализира голямата тема за ОП „Околна среда” и по-конкретно за Водния сектор. По отношение на ОП „Околна среда”, вицепремиерът подчерта, че е необходимо да се придържаме към регионалния принцип на прилагане на програмата. Идентифицирани са 10-11 проекта, които за съжаление не се вписват в рамката на директивите и на процедурите и будят известни въпросителни. Поради тази причина, на базата на анализ със заповед на вицепремиера е сформиран екип от представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Националното сдружение на общините, Министерството на финансите и Строителната камара, като този екип ще трябва да разгледа и да се запознае с тези 11 проекта, като последните бъдат анализирани и прецизирани. Това е ангажимент, който българската страна трябва да приключи в рамките на следващите седмици, за да може да се избегнат всякакви съмнения, подозрения и спекулации и да не се хвърля сянка върху оперативната програма в частта „Воден сектор”. Вицепремиерът благодари и на представителите на Обществения съвет за техния не само конструктивен, но и критичен поглед върху работата на управляващите органи и конкретните и ясни предложения за промени, които са били предприети впоследствие.

В заключение вицепремиера посочи, че според нея модела на управление на средствата от еврофондовете, трябва да бъде преразгледан, опростен и централизиран, без да се допускат сътресения и без да се блокира процеса на работа, тъй като се намираме точно в средата на програмния период. Около такава позиция, обаче трябва да се консолидира мнението на всички политически сили и тя благодари за декларацията, която парламентът е подготвил, за осигуряване на консенсусно и национално отговорно решение за управлението на фондовете след изборите.

**Г-жа Боряна Пенчева** предостави думата на господин Реналдо Мандмец, ръководител на екипа за България в Генерална дирекция „Регионална политика” на Европейската комисия.

**Г-н Реналдо Мандмец** посочи, че за българската администрация това това е била година на много усилена работа и много положителни резултати, които трудно се постигат. Едновременно с това обаче Европейската комисия е свидетел на все по-голям брой малки

победи като законодателството, управлението на програмите ИСПА и инструментите JEREMIE, JESSICA и JASPERS. Силната бюджетна политика вече дава резултати в България, като страната е по-малко засегната от финансовата криза и икономическото забавяне, така че България трябва да продължи да работи с добре балансиран бюджет. Европейската комисия също приветства промените в стратегиите по отношение на енергийната сигурност и енергийната ефективност, като препоръчва подобряване на системите и процедурите, за да се осигури финансова стабилност в принципите на управление. Управлението на стратегическите фондове трябва да осигури увереност, че средствата се разходват ефективно, ефикасно и според правилата на Европейския съюз. Ангажиментите във всички тези сфери са нещо важно от страна на новите членки. Сега обаче вече се изисква и физически и финансов напредък, който трябва да бъде доказан в края на този период. Няма да има увеличение на N+3, така че наистина през следващите години трябва да се докаже напредък. България има огромна нужда от инвестиции, така че вниманието трябва да се насочи към ефективното използване на средствата на европейския данъкоплатец. Г-н Мандмец призова също така да се подобри сътрудничество със съседните на България държави. В тази връзка е добре да се види, че на комитета има колеги от гръцката и хърватската администрации. Г-н Мандмец посочи, че българската администрация трябва да се учи и от собствената си добра практика. Историческата памет и опитът трябва да бъдат запазени и след изборите. Има ясна необходимост от регистриране на добри резултати. Началото е добро, но трябва да се продължи по същия начин.

**Г-жа Боряна Пенчева** подчерта, че българската страна оценява високо партньорството и подкрепата, която България получава от страна на Генерална дирекция „Регионална политика”. Тя предостави думата на господин Филип Буш от Генерална дирекция „Заетост” на Европейската комисия.

**Г-н Филип Буш** посочи, че са дадени добри примери за напредъка, който е постигнат, като г-жа Плулчиева е обяснила някои от подробностите. Той подчерта, че Европейската комисия вярва, че стабилността трябва да бъде осигурена на системата за изпълнение на Структурните фондове. Разбира се, това трябва да бъде казано в контекста на някои политически събития, които се очаква да станат в нашата страна, тъй като след един месец в България ще има парламентарни избори. Все пак Европейската комисия смята, че този процес на изпълнение на Структурните фондове е по-скоро от техническо, дори от бюрократично, а не от политическо естество. Във връзка с одобрението на одитните стратегии, г-н Буш посочи, че Европейската комисия счита, че това е първата, но много важна стъпка към приемането на оценката за съответствие, която напълно ще отвори вратите за европейското финансиране за България. В световен мащаб, глобалната икономическа криза вече все повече присъства и в Европейския съюз и Комисията си дава сметка за натиска, като се опитва да бъде полезен и надежден партньор на държавите членки. В тази връзка само преди една седмица, освен Плана за възстановяване на Европейския съюз, Комисията е публикувала комюнике за заетостта с три основни приоритети. Тези приоритети са свързани със съхраняване на заетостта, създаването на мобилна заетост и усиление на достъпа до заетост. В периода 2009 - 2010 г. в рамките на нашите грижи ще се засили обучението, което ще бъде в много съкратени срокове – по-малко от един месец за млади хора и три месеца за хора над двадесет и пет години и Европейският социален фонд ще играе много важна роля в изпълнението на тази цел, като ще осигури над 19 милиарда евро в целия Европейски съюз, с които да се подкрепят антикризисните мерки, да се открият нови работни места. Други 500 милиона евро ще бъдат добавени като микрокредити в сътрудничество с Европейската инвестиционна банка за реструктуриране на дребните и средни предприятия. В контекста на българската оперативна програма, която се финансира от Европейския социален фонд е видно, че трябва да се стартират незабавно някои програми без да се губи стратегическата реформа и нейния приоритет. Ето защо трябва да се проследи насоката,

в която трябва да се развива трудовия пазар.

В заключение, г-н Буш посочи, че усилията в областта на борбата с конфликта на интереси и обществените поръчки са много важни, като е необходимо да се приложат на практика всички тези добри законодателни инициативи и да има прозрачни и справедливи процедури, в които участниците да имат чувството, че са третираны справедливо.

**Г-жа Боряна Пенчева** покани членовете на Комитета за наблюдение да подпишат декларацията във връзка с изпълнението на Закона за конфликт на интереси и представи дневния ред на заседанието. Тя посочи, че след срока от три работни дни преди заседанието е получена и презентация от Одитния орган, която предложи да се включи в информационния панел.

След проведеното гласуване на дневния ред, **г-жа Боряна Пенчева** обяви, че всички членове на комитета са подкрепили единодушно дневния ред. Тя посочи, че в момента на членовете е предоставен разпечатан и протокола от третото заседание, който помоли да бъде гласуван от членовете на комитета. След проведеното гласуване тя обяви, че има и въздържали се, но мнозинството е гласувало в подкрепа и протоколът е приет.

**Г-жа Боряна Пенчева** представи доклада за напредъка по изпълнението на Националната стратегическа референтна рамка. Тя предостави думата на членовете на комитета за коментари и изказвания, като посочи че от страна на Министерството на труда и социалната политика два дни преди комитета са постъпили технически коментари, които не са били отразени поради късното им получаване, но се приемат от секретариата и могат да бъдат отразени след заседанието. Поради липса на коментари и изказвания, тя предложи докладът да бъде приет с постъпилите допълнителни информации и коментари на Министерство на труда и социалната политика – Управляващият орган на ОП „Развитие на човешките ресурси”. След проведеното гласуване, г-жа Пенчева обяви, че има гласували против и въздържали се, но преобладаващата част от членовете на мониторинговия комитет приемат доклада. В тази връзка, тя обяви, че Годишният доклад за изпълнението на Националната стратегическа референтна рамка е одобрен с дадените от МТСП технически бележки. Тя предостави думата на г-н Реналдо Мандмец.

**Г-н Реналдо Мандмец** подчерта, че годината е била изключително трудна за всички, като са били идентифицирани някои слабости в част от системите и процедурите, които обаче непрекъснато се подобряват. Предприети са промени в Национална агенция „Пътна инфраструктура” и в развитието на законодателството, като са били приети редица нови нормативни документи. Именно за това следващата важна задача за България ще бъде да се подобри постигнатото до момента. Той посочи, че според ЕК има по-добро сътрудничество и по-добро общуване и се бележат по-добри резултати дейността на общините и инвестициите на общинско ниво. Много се постига и по проектите JEREMIE и JESSICA, като трябва да се отбележи и доброто начало по оперативна програма „Регионално развитие”. В повечето държави в тази сфера има трудности, нещата вървят бавно. Необходимо е да се отбележи и постигнатото относно инструмента ЛОТАР. По отношение на конфликта на интереси вече се намира разрешение и законът, свързан с него, започва да се прилага.

Необходимо е да има добър стил на управление както в държавните институции, така и при назначенията на високи позиции. Това трябва да става в резултат на открити конкурси. Има проекти, по които все още не е постигнато достатъчно по отношение на критериите за подбор, най-вече по проектите по ИСПА с изключение на магистрала „Люлин”. Този проект трябва да бъде разглеждан като един добър пример за това, че, когато се вложат усилия в една задача, може да се постигне много, стига да се използват добри инструменти за управление. И двата проекта за София бележат забавяне - и по отношение на Водния сектор и на отпадъците. И

действителното приемане на проектите и управлението им все още не е постигнало онова, което трябва. Тук трябва да се посочат и общините и крайните бенефициенти. По едни и същи покани за проекти процедурите са твърде различни и това затруднява работата на всички институции, така че съвместно следва да се извърши преглед и да се постигне по-добра хармонизация в тази насока. Вземането на решения на по-ниски нива трябва да бъде делегирано на съответните институции, тъй като все още прекалено голям брой решения се вземат от министрите. Другите препоръки са свързани с опростяване на процедурите и макар че от това опростяване вече е факт има все още какво да се направи в тази насока. Трябва да се въведе и методика за основната пътека, по която трябва да се изпълняват проектите. В заключение, г-н Мандмец посочи, че следващият доклад трябва да има повече самокритика и трябва да се посочат и сферите, в които предстоят следващите подобрения.

**Г-жа Боряна Пенчева** благодари на г-н Мандмец за изказването и за положителните оценки на напредъка и предостави думата на г-н Карстен Расмусен, представител на ГД „Регионална политика” на Европейската комисия.

**Г-н Карстен Расмусен** представи системата ЛОТАР, като подчерта, че ЛОТАР е инструмент да се въведе по-добра дисциплина в представянето на финансовите данни и изпълнението, и че системата не казва нищо по отношение на качеството на инвестициите. Всеки управляващ орган през миналата година е трябвало да представи своите прогнози за сключването на договори по проекти, за разходването на средства и да се отчете по този начин пред Европейската комисия. В повечето случаи обаче резултатите по отношение на планираното и постигнатото са между 8 и 75% (8% най-слабите, 75% са най-добрите, но сме далеч от спазване на тези прогнози). През първата година на изпълнение най-важното е, че е бил усвоен метода, и че е подобрена информираността на управляващите органи. Според г-н Расмусен резултатите по отношение на разплащанията са ниски. Това доказва, че има закъснения при изпълнението, като става дума за междинните разплащания, а не за авансовите такива. Има забавяне в сравнение с прогнозите, но се вижда, че има забавяне и при паричните потоци, тоест - начинът, по който се плащат фактурите на бенефициентите. Тези резултати показват, че прогнозите отпреди една година са доста нереалистични. Г-н Расмусен даде пример с ОП „Регионално развитие”, където са разплатени 2 милиона евро, което е много далече от собствената прогноза, която е 80 милиона евро. Тоест коефициентът на изпълнение е 0,3. А по отношение на сертифицирането стойността е нула. Програмите, съфинансирани от Европейския социален фонд се справят по-добре и съответно, са изпълнили 55% и 75% от прогнозите за договориране.

По ОП „Транспорт” г-н Расмусен посочи, че ЕК е отблокирала средствата за пътищата, така че това ще позволи да се сключат договори за повече от 200 милиона и ако се спазва графика, по който се работи в момента ще се постигне положителен резултат. Важно е да се види какви са проектите, които са готови за физическо изпълнение. Те са два - единият е за метрото в София с голям брой договори, а другият за магистралата Свиленград – границата, по който също има договори. По програмата има общо договори за 148 милиона. За съжаление сумата е много по-малка от онова, което е обещано. Тоест, изпълнението е само 36% от прогнозите, като са постигнати само 11% от заложените цели.

По отношение на ОП „Конкурентоспособност”, целите, които си е поставило Министерството на икономиката и енергетиката преди една година, се оказали прекалено амбициозни. 31 милиона евро са средствата, за които има сключени договори и това се отчита като неуспех. Това е много нисък процент от средствата, които са отделени, а те са 1 милиард евро. Единственото обстоятелство, което може да бъде донякъде извинение е, че министерството вече има голям брой проекти, които са одобрени, но по тях все още не са сключени договори. Така че е необходимо ускорение по тази програма.

По ОП „Околна среда” има съществено увеличение на договорите в сферата на околната среда, най-вече във водните проекти. Резултатите са добри и е много добре да чуем, че тези проекти успяват да бъдат приключени. Има търг за техническа помощ и тук са най-добрите резултати – 65% от прогнозните резултати са постигнати. Има някои проекти, по които все още има закъснения. Може би те не са били достатъчно добре подготвени първоначално и отново се регистрира слабост при паричните потоци. При прогнозите има изключително увеличение. Поставена е амбициозната цел от 700 милиона, което не е невъзможно. Всичко зависи от възможността да се коригират грешките, допуснати в началото. Така че следващите проекти да бъдат изпълнени както трябва. Вниманието обаче следва да бъде насочено към качеството и може би ако през следващата година постигнем по-малко, това ще бъде абсолютно приемливо.

По отношение на ОП „Техническа помощ”, г-н Расмусен посочи, че се сключват договори по различните проекти така, както те са предварително прогнозирани като прогнозата по тази оперативна програма се е оказала доста точна.

**Г-жа Боряна Пенчева** подчерта, че още от предприсъединителния период, когато е била договаряна рамката с годишните алокации. България се е сблъскала с проблема на свръхамбициозни очаквания на отделните сектори и на отделните ведомства. Тази практика се повтаря и в бюджетното планиране. Всяка година в хода на бюджетната процедура Министерството на финансите среща трудности да бъде направен реалистичен бюджет. От друга страна системата ЛОТАР дава ясна представа къде се намираме, какви са очакванията ни и какво реално постигаме. По време на посещението си, господин Дирк Анер, генерален директор на дирекция „Регионална политика”, е подчертал че инструментът ЛОТАР, който е създаден със съдействието на Европейската комисия, е една добра практика, която следва да бъде широко разпространявана в другите страни членки, като инструмент за наблюдение и за финансово прогнозиране.

Г-жа Пенчева предостави думата на г-н Филип Буш да направи кратка презентация.

**Г-н Филип Буш** посочи, че ще се съсредоточи, върху основната сфера, в която работи ГД „Заетост”, а именно ОП „Човешки ресурси” и ОП „Административен капацитет”. Според него ГД „Заетост” има сходни предизвикателства с ГД „Регионална политика”, а именно ниското ниво на плащанията. Благодарение на предварителните плащания на изменените регламенти, България има предварително финансиране, което надхвърля предварителните прогнози с около 90 милиона евро. По отношение на ОП „Човешки ресурси” можем да видим, че вече стартираните покани за обществени поръчки са за всички приоритетни оси с изключение на една. В следващите седмици и месеци стои въпросът за прекратените договори и по-специално по дейностите за обучение в предприятията, където ГД „Заетост” ще следва да поработи с управляващия орган, за да се види какви са причините за тази ситуация, защото икономическият спад може да доведе до спад в плановете на компаниите да участват в програми за обучение. Европейската комисия наблюдава със задоволство значителната подкрепа по отношение на кадровото комплектуване на управляващия орган. Разбира се, двата важни въпроса, които произтичат от засилването на кадровото комплектуване са въпросите с обучението на този персонал и стабилизацията му в смисъл, че трябва да се направят усилия за съхраняване на персонала

По отношение на ОП „Административен капацитет”, общият принос на Европейският социален фонд е 154 милиона. Стартирани са 25 процедури за набиране на проектни предложения, което представлява около 50% от оперативната програма. Сключени са общо 258 договора, като се отчита значителен напредък от ноември до сега от 31%. Тук се наблюдава доста по-обещаващо число по отношение на верифицираните и предстоящи за сертифициране плащания, които са на стойност 13 милиона евро или 10%. Наблюдава се балансирано изпълнение на приоритетните оси. Напредъкът в подкрепата на съдебната власт е явен, но е

нужно все по-тясно обвързване с действията за реформа, за да може да се постави много силно ударение върху този конкретен елемент за съдебната система, така че тя да стане ефективна. И това е едно от предварителните условия, за създаване на общество на законността и за икономическата дейност, която да може да получава едно справедливо и своевременно правораздаване. В областите, в които трябва да се проследят хоризонталните операции, Европейската комисия ще сътрудничи на управляващия орган и в бъдеще.

Според г-н Буш най-важно е постигането на стабилност в управленските системи, като е нужно време, за да може напълно те да възприемат опита, познанията и да ги използват. Съществуват фактори, които пречат на изпълнението, но не се виждат никакви сериозни причини за дестабилизация на системите, които току що са започнали да работят ефективно. По отношение на планирането и прогнозирането на операциите - системата извлича своите поуки и започва да се планира по-точно и по-скромно. По отношение на плащанията трябва да бъдем дори по-амбициозни, за да можем този процес наистина да го въведем в ред. Следва да се започне бързо процеса на сертификация без да се чака приключването на оценката по съответствието, която няма дълго да се бави, но все пак ще отнеме известно време, което не следва да се губи за сертифицирането. По отношение на оперативните програми, съфинансирани от Европейския социален фонд следва да се спазват ключовите приоритети и по-конкретно предизвикателството, свързано с трудовия пазар.

**Г-жа Боряна Пенчева** предостави думата на г-н Филип Крумов представител на Управляващия орган на ОП „Конкурентноспособност”.

**Г-н Филип Крумов** посочи, че в момента управляващия орган е сключил договори за 125 млн. евро по схемите, обявени през 2008 г., заедно със сумата от 170 млн. евро по сключеното споразумение JEREMIE.

**Г-жа Лиляна Павлова**, началник отдел в дирекция „Национален фонд” в Министерството на финансите, подчерта, че не може да приеме заключението, че има проблем с процеса на сертификация. Тя поясни, че всички необходими дейности по този процес никога не са спирани, като в момента се извършват задължителни проверки на място, за да се удостоверят верифицираните до момента разходи от управляващите органи. В заключение, г-жа Павлова подчерта, че трябва да се спазва и изискването на регламента, като веднага щом резултатите и по двете процедури са налице ще има сертифицирани разходи.

**Г-жа Меглена Плугчиева** попита защо има разминаване със заключението на Европейската комисия. По-конкретно защо има забавяне и защо има сключени договори за 1 250 млрд. лв., а само 125 млн. са разплатени.

**Г-н Реналдо Мандмец** подчерта, че съгласно регламента не следва да се изпращат сертификати и искания за средства преди да се получи решение за съответствие, но страната може да сертифицира искане за разплащане на база на съответните доклади за съответствие.

**Г-жа Лиляна Павлова** посочи, че няма разминаване. Тогава, когато бъде изпратен доклад за оценка на съответствието и когато бъдат приключени всички формални процедури, включително проверки на място и те имат положителен резултат, ще е налице съответната готовност да се сертифицират разходите. По отношение на въпроса на вицепремиера за плащанията, г-жа Павлова посочи, че извършените плащания са на стойност 125 милиона евро, но верифицираните от управляващите органи като междинни и окончателни плащания, са на стойност 21 милиона евро и само могат да бъдат сертифицирани към Европейската комисия. Всичко останало представлява авансови плащания, които няма как да бъдат сертифицирани. Това е причината за разминаването.

**Г-н Карстен Расмусен** подчерта, че има разминаване и страната трябва да предостави сертификати и искания за средства. Тогава ще бъдат получени средствата, но първо следва да се

предоставят исканията за плащане.

**Г-жа Лиляна Павлова** посочи, че Сертифициращият орган технически е готов да сертифицира разходите.

**Г-жа Меглена Плугчиева** зададе въпроса защо не се изпращат сертификати и искания за средства.

**Г-жа Лиляна Павлова** поясни, че съгласно установените процедури, които са проверени и от Одитния орган, за да бъде изготвен сертификат и искане за средства, трябва да се отговори на определени условия. Това важи не само за Сертифициращия орган, но и за управляващите органи. В противен случай няма да бъде спазена установената и одобрена, включително и от одиторите, процедура за това кога можем и как точно сертифицираме и как точно се изважда този сертификат. Трябва да има изпълнени и на брой условия - от проверки на място до други необходими процедури.

**Г-жа Меглена Плугчиева** изиска в срок до 15 юни 2009 г. Сертифициращият орган да представи доклад, за да може вицепремиера да се запознае с дейностите, които трябва да изпълнят управляващите органи, за да може да се подготви сертификата и да се изпрати в Брюксел. Г-жа Плугчиева даде думата на г-жа Райка Онцова за допълнения по темата.

**Г-жа Райка Онцова** подчерта, че може да се произнесе само в своята област дотолкова, доколкото Одитния орган в момента извършва оценка на съответствието на системите за управление и контрол. Според г-жа Онцова до края на седмицата следва да има поне две програми с готови доклади.

**Г-жа Меглена Плугчиева** подчерта, че страната ни има интерес да изпрати докладите за съответствието колкото се може по-скоро в Брюксел.

**Г-жа Плугчиева** предостави думата на г-н Любомир Дацов да представи предстоящите дейности по оперативните програми.

**Г-н Любомир Дацов** посочи че по отношение на изпълнението на отделните оперативни програми до края на 2009 г. се планира откриването на процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 4,1 милиарда лева, като представи разпределението по отделни оперативни програми. Другият аспект е свързан с техническото усвояване, техническите измерения и през последващите шест месеца се очаква на дневен ред да влезе въпроса за качеството, тъй като ни предстои да започнем изготвянето на стратегическия доклад до Европейската комисия за приноса на оперативните програми за постигане целите на Кохезионната политика. С този доклад ще се направи обзор на социално-икономическата ситуация и основните макроикономически тенденции на постиженията, предизвикателствата и бъдещите стъпки за изпълнението на Структурните инструменти.

**Г-жа Меглена Плугчиева** даде думата на госпожа Гургана Манолова, главен експерт, отдел КНСРР, дирекция „УСЕС“.

**Г-жа Гургана Манолова** представи Плана за оценка на Националната стратегическа референтна рамка.

**Г-жа Меглена Плугчиева** предостави думата на г-н Антон Гладнишки – директор на Агенция за икономически анализи и прогнози.

**Г-н Антон Гладнишки** подчерта, че страните-членки нямат задължението да изготвят такива оценки през време на програмния период, но ние сме решили да правим такива оценки, което е положителен момент. Той посочи, че Агенцията за икономически прогнози не е била включена в институционалния състав на насочващата група, като предвид експертизата ѝ при изготвянето на Националния план за развитие и Националната стратегическа референтна рамка, в състава на работната група следва да бъде включен представител на агенцията.



**Г-жа Плугчиева** посочи, че бележката е уместна, като е съвсем основателно в състава на работната група да бъде включен представител на агенцията.

**Г-н Любен Тонев** приветства изготвянето на плана за оценки, тъй като според него оценките на въздействие са един много подходящ механизъм на управление и контрол или мониторинг върху всеки един процес. Той посочи, че е видно, че в плана са залегнали изключително текущи и последващи оценки, а регулаторната рамка предвижда възможността и за предварителна оценка. В тази връзка той зададе въпроса, дали е правена такава предварителна оценка, защото това би било един полезен ход за сравнение в края на периода.

**Г-жа Боряна Пенчева** поясни, че е правена такава предварителна оценка, която е била част от изискванията за подготовка на стратегическите документи по всяка оперативна програма

**Г-н Карстен Расмусен** посочи, че планът за оценка е един инструмент, който е много навременен. В тази стратегия и в тази оценка донякъде обаче липсват метода, който се използва при обявите, поканите за участие в търгове. Те трябва да бъдат максимално целеви. От друга страна трябва да бъдат много ясни сроковете от гледна точка на разработване на подходящите инструменти. Министерството на икономиката е било много критикувано днес по отношение на резултатите, но определено там има подобрение. Г-н Расмусен посочи, че вече нещата се правят много по-систематично, така че има и добри и не толкова добри аспекти. По отношение на проблемите в оперативна програма „Околна среда”, а именно разходите за единица - последните трябва да бъдат разгледани от хоризонтална гледна точка, а именно: каква техника да бъде използвана, за да се измерят тези величини, особено по отношение на инфраструктурата. Според г-н Расмусен в първото тримесечие на 2011 г. е късно, така че нещата трябва да се изтеглят малко по-напред - особено проектите по линия на „Техническа помощ”, като от гледна точка на Европейската комисия има възможности нещата да се изтеглят още през 2010 г. Г-н Расмусен предложи да се отложи точка 4, а именно определяне на проектите в основните насоки за интервенции. Тази дейност е планирана прекалено рано и на този етап ще има сравнително малко физическо изпълнение.

**Г-жа Меглена Плугчиева** посочи, че предложенията са основателни и следва да бъдат взети в предвид. Тя даде думата на г-н Лазар Тодоров-началник отдел КНСРР, дирекция „Управление на средствата от ЕС” в Министерството на финансите.

**Г-н Лазар Тодоров** представи напредъка по разработването и функционирането на Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти и системата ЛОТАР.

**Г-жа Меглена Плугчиева** посочи, че на 30-ти юни системата следва да бъде официално представена в своята пълна функционалност. Изключително важен елемент е, че е подготвена интеграцията на системата ЛОТАР към ИСУН. Договорът с фирмата-изпълнител за изграждането на ИСУН е сключен през месец септември 2008 г. и вече към края на май 2009 г. ние може да се поздравим с функционираща система. Тя поднесе своите поздравления към целия екип, който работи, и своите поздравления към всички управляващи органи за доброто сътрудничество. Г-жа Плугчиева даде думата на г-н Филип Буш.

**Г-н Филип Буш** зададе въпроса дали следва да се счита, че системата е напълно функционална или трябва да се направят някои тестове, за да се стигне до пълната ѝ функционалност?

**Г-жа Боряна Пенчева** поясни, че системата е изцяло функционираща. За да бъде изцяло ефективна обаче е необходимо да бъде въведена цялата информация, свързана с изпълнението на оперативните програми. Към момента се отчита, че е въведена над 95% от информацията.

**Г-жа Меглена Плугчиева** посочи, че цялата информация следва да бъде въведена до края на месец юни за да може да се оповести 100% функционалност на системата. Тя

предостави думата на г-н Иван Иванов – държавен експерт в отдел КНСРР, дирекция „Управление на средствата от ЕС” в Министерството на финансите.

**Г-н Иван Иванов** представи състоянието на административния капацитет на звената, отговорни за изпълнението на Структурните инструменти на ЕС.

**Г-жа Меглена Плугчиева** посочи, че от цифрите в представената таблица по време на презентацията са видни незаетите бройки за отделните министерства. По тази тема се разговаря от миналата година, но следва да се признае, че напредъкът ни не е впечатляващ. Назначени са 350 души, но все още има 120 незаети длъжности. Обръщам внимание на управляващите органи да се предприемат мерки по този въпрос. Г-жа Плугчиева предостави думата за коментар на представителя на ОП „Конкурентоспособност”.

**Г-н Филип Крумов** поясни, че не е член на Комитета за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка и замества г-жа Ивет Жаблянова, която е в командировка. Г-н Крумов посочи, че в момента управляващият орган е в процес на набиране на персонала и запълване на незаетите бройки.

**Г-жа Меглена Плугчиева** направи уточнение за представителите на Европейската комисия, че това увеличение на щата е именно заради ангажимента на Министерството на икономиката и енергетиката да се попълнят и на регионално ниво звената, което е изключително важно. Тя обвърна внимание на всички управляващи органи, че тези незаети бройки трябва да бъдат попълнени възможно най-скоро и съответно процесът на обучение, който продължава, и който особено интензивен в последните месеци, трябва да бъде една постоянна задача. В допълнение, тя посочи, че са положени много усилия за налагането на модела на допълнително стимулиране на администрацията с бонуси и на база на ясни критерии. Тя подчерта своето убеждение, че без съответно институции и то стабилни, трайни институции България не може да има резултат в управлението на средствата. Ето защо вицепремиерът поддържа тази политика и мнение, че администрацията трябва да бъде независима, професионално добре стояща, постоянно обучаваща се и независима не само политически, но и максимално независима финансово и да не бъде тласкана и провокирана да се поддава на корупционни схеми.

**Г-н Карстен Расмусен** призова постоянно да се оценява потребностите от хора. Има голямо изкушение тези ресурси да се държат на най-високо ниво в управляващите органи, но може да се установи, че такива средства са повече нужни на по-ниските нива - в междинните звена. Така че е необходимо непрекъснато да се проучват потребностите на всички нива. Има два основни играча в системата, които като че ли не се появяват в тази оценка. Това са Национална компания „Железопътна инфраструктура” и Национална агенция „Пътната инфраструктура”. Те си имат задачи, които са съвместими със задачите на всяко от българските министерства и следва да се намери начин да се разпредели достатъчна техническа помощ на тези две агенции, така че те да имат достатъчно кадрово комплектоване и достатъчен капацитет в следващите години. Очевидно е, че те трябва да приемат определени ангажименти, не само по отношение на заплащането, но и за укрепването на техния административен капацитет. Каквото и да се направи обаче, броят на административните ресурси винаги ще остане ограничен и тук имаме една връзка с процедурите, които използваме. Трябва да създадем система, която да е модерна, която да има модерни управленски инструменти, които да овластяват хората, което им позволява да постигат лични постижения.

**Г-н Филип Буш** посочи, че ГД „Заетост” наблюдава напоследък определен напредък в управляващите органи на програмите, съфинансирани от Европейския социален фонд. Разбира се, това е един процес, който непрекъснато се развива. Нужна е обаче една допълнителна „инжекция” от човешки капитал, която беше направена в най-нужните места, които бяха най-слабите – например Министерството на образованието. ГД „Заетост” счита разбира се, че

текуществото на персонала остава един важен въпрос. Г-н Буш посочи, че споделя мнението на господин Расмусен, че става въпрос не само за пари, и че парите не са единственият фактор, който кара хората да останат на работа, като има много други управленски инструменти, които трябва да се използват, за да останат хората, да се съхранят на работа и да са удовлетворени от нея. Трудно е да си представим, че някога публичният сектор ще бъде напълно конкурентен по заплатите си с някои от големите компании от частния сектор. Все пак има много други стимули, които могат да се използват, за да се компенсира тази ситуация и за да се запази персонала.

**Г-н Декс Агюридис** (генерален директор на звеното, управляващо Структурните фондове в Министерството на финансите на Гърция) посочи, че за него като гост на комитета е било много полезно да вземе участие в заседанието, тъй като процесът на сътрудничество с България се засилва през последните години. Г-н Агюридис посочи, че Гърция извлича поуки от системата на България, като гръцката администрация може също да предаде своя опит на управление вече повече от 20 години на Структурните фондове. Г-н Агюридис подчерта своето удовлетворение от факта, че откакто е стартирало сътрудничеството с България, е постигнат голям напредък в нашата съвместна дейност и много бързо се предприемат съответните политики и нужните законодателни промени, за да се изградят необходимите механизми. На второ място, г-н Агюридис сподели, че в края на 90-те години и началото на 2000 година, Гърция се сблъскала със сходни проблеми. Тогава е взето едно радикално решение, а именно Министерството на финансите да засили координационната си функция, като е създадена специална агенция, за да контролира и координира системата на набиране на персонала за цялата система.

**Г-жа Меглена Плулчиева** посочи, че е много важен коментарът във връзка с модела, който действа в Гърция, а именно централизирана, консолидирана система, съсредоточена в една специална агенция. Тя посочи, че очаква следващото правителство да възприеме идеята за консолидация, за по-голяма централизация и окрупняване и на системата и намаляване на броя на управляващите органи. В това отношение сигурно ще ползваме и опита на Гърция, за да можем да имаме много по-голяма ефективност, както като скорост, така и като качество на изпълнение на проектите и най-вече по отношение на контрола. Тя предостави думата на г-жа Боряна Пенчева да представи обновената версия на Единния информационен портал.

**Г-жа Боряна Пенчева** представи обновения дизайн на Единния информационен портал, като изтъкна, че справочната информация е подредена по много по-ясен начин и е разработена интерактивна карта с 28-те области, която дава възможност да се представят конкретните проекти, реализирани във всички региони. На сайта продължава да има една огромна справочна част, където всички документи, европейски и национални правила и процедури могат да бъдат намерени. Има част, където се публикуват бенефициентите и проектите, съобразно европейската инициатива за публичност и прозрачност, има информация за изпълнение на оперативните програми - както за физическо, така и за финансово изпълнение - която се актуализира на ежемесечна база. В списъка с бенефициентите, изведен на видно място, са посочени имената на фирмите. Има съответно помощни рубрики, като Данък добавена стойност, правила за държавни помощи и други.

**Г-жа Меглена Плулчиева** обърна внимание, че дискът, който е раздаден на членовете и гостите на комитета, съдържа добри примери от всички оперативни програми и препоръча на Централното координационно звено и на всички управляващи органи информацията да бъде качена на интернет страниците на самите управляващи органи и съответно да бъде препратено към медиите, за да може да стане известно на цялата ни общественост. Г-жа Плулчиева предостави думата на г-жа Райка Онцова, директор на агенция „Одит на средствата от ЕС” в Министерството на финансите.

**Г-жа Райка Онцова** представи напредъка по провеждането на оценката за съответствие на системите за управление и контрол на оперативните програми. Тя посочи, че ИА „Одит на средствата от ЕС” е била създадена в края на миналата година, като е започнала да функционира веднага с множество дейности, които трябваше да бъдат извършени за кратък период от време. Оценката за съответствие на системите за управление и контрол на оперативните програми е една от най-важните части от дейността на агенцията. Основната цел на създаването на агенцията е било нейното стабилизиране и укрепване, като ресурси, като независимост и като експертен капацитет. С оглед на извършването на оценките за съответствие на седемте оперативни програми, е необходимо да бъдат проведени както седем одита, така и още два допълнителни за оценка на съответствието на сертифициращия орган и оценка на съответствието на информационната система ИСУН. Необходима е и актуална оценка на самия одитен орган. През март са стартирали десет паралелни одитни ангажимента във всички управляващи органи, в сертифициращия и по отношение на Информационната система за управление и наблюдение, която е обхващала, както Министерство на финансите, така и управляващите органи. Този ангажимент е протекъл в едни изключително динамични условия на изменения в правната рамка, така че Одитният орган е трябвало да вземе бързо гъвкави решения и да изчака тези промени да бъдат съответно отразени в описанието на системите на управляващите органи. Необходимо е било да се вземат в предвид и някои кадрови промени – разширяване на персонала и на някои функции в управляващите органи. Последното е изисквало определени гъвкави решения от страна на Одитния орган и управляващите органи. В процеса на прегледа на съответствието, одиторите са направили коментари и препоръки, след които е било дадено време на управляващите органи да ги разгледат и на тяхна база да се вземат решения и да се направят съответните промени. Това е довело до забавяне спрямо очакванията за готовност на тези оценки за съответствие. Това време е необходимо да бъде оценено като инвестиция, както от страна на Одитния орган, така и от страна на управляващите органи по оперативните програми. Обхватът е включвал много видове проверки в управляващите органи съобразно изискванията на регламентите. Проверени са били всички ключови елементи, изброени в регламента, за да бъде издадена оценка за съответствие. Прегледани са също така всички съществени елементи в тези ключови контроли, за да се постигне необходимата увереност във връзка с окончателното мнение, че те съществуват и функционират в съответствие с изискванията на регламентите. Г-жа Онцова посочи, че вече по време на заседанието е бил представен административния капацитет, който представлява ключов елемент. Ресурсите за всяка оперативна програма са съществен елемент, за да бъде получена позитивна оценка за съответствие. Този елемент е бил коментиран с управляващите органи. В тази връзка, Одитният орган ще се опита максимално обективно да оцени ситуацията във всеки един от управляващите органи по оперативните програми. Докладването в поставените от самия Одитен орган срокове от гледна точка на одитния процес е сега през юни. Г-жа Онцова посочи, че в края на седмицата се надява да има поне два завършени доклада, а до края на юни ще бъдат завършени всички оценки за съответствие. Докладът за информационната система, и за приложението ѝ в седемте оперативни програми е готов. Според г-жа Онцова, Одитният орган няма блокиращи резерви по отношение на системата - едно от основните изисквания на Европейската комисия през миналата година. Продължава се с един детайлен системен одит, който ще направи някои препоръки за бъдещото развитие и за по-ефективното функциониране на тази система. Но те са с поглед в бъдещето, така че тези препоръки предполагат един малко по-дългосрочен план за действие до края на годината, за да може да се реализират тези специфични мерки за сигурността и за качеството на информацията, която се съдържа в системата за информация и контрол. През месец май е било получено потвърждение за приемането на изпратените в Европейската комисия одитни стратегии съответстващи с

изискванията на регламента. По този начин, едно от основните условия, за да се продължи с оценките за съответствие е било изпълнено.

**Г-жа Меглена Плугчиева** предостави думата на членовете на комитета за коментари и въпроси, като обърна внимание, че успешното провеждане на оценката на съответствието на системите за управление и контрол на оперативните програми в момента е най-ключовата тема, която стои на вниманието не само на Комитета за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка, но и на вниманието на цялото правителство и на всички управляващи органи. Тя посочи, че закъснението е трябвало да бъде наваксано и се полагат огромни усилия, но има технологично време, което не може да бъде прескочено и трябва да бъде съответно стриктно спазена процедурата за даване на оценка и даване на една много точна и обективна оценка на отделните системи на управление. Има натоварени хора в управляващите органи, които специално са на разположение, ако има нужда от допълнителна информация, и е създадена една стройна организация, която работи. Тя предложи да бъде гласуван индикативния дневен ред за петото заседание на Комитета по наблюдение.

След проведеното гласуване **г-жа Меглена Плугчиева** обобщи, че има 5% против, но не става ясно какво имат предвид гасувалите по този начин. Тя предложи предложенията да бъдат дадени впоследствие на Централното координационно звено и да коментират с кое не са съгласни и, ако имат допълнения и нови предложения – да бъдат включени за следващото заседание на Комитета по наблюдение. Тя предостави думата на г-н Доленец от Република Хърватска за кратко изказване.

**Г-н Доленец** благодари на г-жа Боряна Пенчева и на г-жа Даниела Шапчева, които са споделили своя опит във връзка с усвояването на средствата от ЕС по време на своето посещение в Хърватска. Г-н Доленец посочи, че е ръководител на Централната служба за управление на предприсъединителните, а в последствие и на Структурните фондове от Европейския съюз, като Хърватска преговаря с ЕК по 22 глави. Той подчерта, че преговорите за членството на Хърватска са блокирани през последните месеци, но това не означава, че е прекратена подготовката за членство и за усвояване на средства. Някои преговорните глави вече са затворени. Извършват се обаче много подготвителни работи и един от главните въпроси сега е да се създаде служба по Глава 22 за регионалните дейности и използването на Структурните фондове. В момента Хърватска подготвя своята институционална структура, изгражда капацитета си за управление на Структурните фондове и подготвя Националната стратегическа референтна рамка и всички тези инструменти, които ще са нужни за управлението на Структурните фондове. Много от подготвителните ни работи вече са започнали, като например подготовката за изпълнението на програмата ИСПА. Както подчерта г-н Доленец голяма част от опита в България е релевантен и за въпросите, с които се сблъсква Хърватска. Необходимо е да се започне с процеса за оценка на съответствието, тъй като много от дейностите вече са в подготовка на системата на разширената децентрализация. След това Хърватска трябва да е готова с проекти, които да са в напреднал етап на подготовка. И накрая въпросът за административния капацитет трябва да бъде насочен и към изпълнението на Структурните фондове. В тази връзка може да се използва и опита на България и Гърция.

**Г-жа Меглена Плугчиева** посочи, че е силно впечатлена от това, че в Хърватска наред с преговорния процес на практика протича паралелно и истинска подготовка за реално усвояване на средствата и изготвяне на най-важните компоненти на системата. България е сред страните-членки, които с всички усилия подпомагат региона Югоизточна Европа и специално на Западните балкани и в тази връзка очакваме в най-скоро време да поздравим Хърватска с членство в Европейския съюз. Г-жа Плугчиева предостави думата на г-жа Гинка Чавдарова.

**Г-жа Гинка Чавдарова** посочи, към момента сме свидетели и част от усилията на всички, за да можем днес да имаме тези резултати и за да може да се поздравим реално вече с

тръгнали проекти, изпълнявани, с подобрена законодателна рамка, опростени частично процедури. Ако в момента за централната власт следват избори, свързани с един преходен период, местната власт е в най-добрата част на мандата – втората година – и с най-големи амбиции и готовност за работа реална по проектите. Така че общините очакват преходния период на реалната работа, на експертната работа в управляващите органи да не спре, за да можем на следващото заседание на мониторинговия комитет да докладваме следващи резултати. Общините все още очакват повишените авансови плащания. В заключение, г-жа Чавдарова отбеляза, че предстои много работа, за която общините са готови.

**Г-жа Меглена Плугчиева** предостави думата на г-н Реналдо Мандмец.

**Г-н Реналдо Мандмец** благодари за добрата организация на проведеното заседание. Той поздрави всички присъстващи за проведенния конструктивен диалог.

**Г-жа Меглена Плугчиева** изрази своето задоволство, че големите усилия дават резултати и това дава мотивация да продължим. Тя благодари специално на Европейската комисия и на г-жа Данута Хюбнер, комисар по регионалната политика, както и на целия екип за огромните усилия и готовността да се помогне да преодолеем кризата и да се постигнат регистрираните резултати. Тя изрази своята лична благодарност и на представителите на ГД „Заетост“ за съдействието по линия на оперативни програми „Човешки ресурси“ и „Административен капацитет“.

В заключение вицепремиерът обобщи, че работната атмосфера и резултати, които бяха представени по време на комитета, са показали истинската картина в България, която се отчита като положителна със знака на голям напредък. Основната задача, която предстои е получаването на положителна оценка на съответствие на системите, за да може да продължи работата по оперативните програми и всички усилия ще бъдат фокусирани сега независимо от времеви и други обективни пречки, за да можем до края на юни да приключим този процес. Тя благодари на всички членове на Комитета за наблюдение и на управляващите органи, както и на Европейската комисия за положените усилия за постигнето на добрите резултати във връзка с изпълнението оперативните програми.

**Г-жа Меглена Плугчиева** закри заседанието на Комитета за наблюдение.

**УТВЪРДИЛ:**

**Д-Р ИНЖ. МЕГЛЕНА ПЛУГЧИЕВА  
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ  
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИТЕТА**